

TALOUSARVIOALOITE 734/2003 vp

Määrärahan osoittaminen rauhantyon edistämiseen

Eduskunnalle

Suomea pidetään kansalaisyhteiskuntana. Tämän taustalla on yli vuosisatainen vahva kansalaisjärjestöperinne. Tätä pidetään siinä määrin tärkeänä, että sekä valtio että kunnat ovat järjestelmällisesti tukeneet taloudellisesti merkittävää osaa kansalaisjärjestökentästä. Raha-automaattiyhdistyksen ja Veikkauksen kautta sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuuri- ja urheilualan järjestöt saavat varsin säännöllisen ja vakaanakin pidettävän tuen. Maallemme tärkeitä kansainvälisiä työtä tekevää järjestökenttää puolestaan tuetaan paljolti valtion budjetista.

1990-luvun taloudellisessa taantumassa järjestöjen tukia supistettiin pääsääntöisesti noin 10 %:lla. Merkittävä ja häkellyttävä poikkeus tästä on rauhajärjestöjen valtionapujen vähentäminen varoituksesta ja kerralla peräti 70 %:lla vuoden 1992 budjetissa. Näiden järjestöjen työ kattaa paitsi yleisen aseidenriisun edistämisen sekä joukkotuhoaseiden ja pienaseiden vastaisen kansainvälisen toiminnan myös ihmisoikeuksien, taloudellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta tapahtuvan työn. Niillä on ollut myös suuri merkitys kokonaisen sukupolven, kohta jo toisenkin, kouluttamisessa järjestelmällisesti tukemaan väkivallatonta toimintaa ja omaksumaan sille myötämielisen maailmankatsomuksen. Järjestöjen julkaisutoiminta ja myös kansainvälinen verkosto- ja kokoustoiminta on mittavaa. Järjestöt ovat tukeneet maamme rauhanomaista ulkopoliittikkaa varsin vahvasti ja johdonmukaisesti.

Tämän vaiheen jälkeen valtionapua on saatu vain erittäin vähän lisättyä. Vuoden 2002 budjettikäsittelyn yhteydessä eduskunta päätti lisätä hallituksen esitykseen nähden noin 500 000 Smk, josta kuitenkin puolet suunnattiin Ihmisoikeuksien Liitolle. Tämä lisäys on karsittu vuoden 2003 budjettiesityksessä.

Kaikkialla maailmassa, etenkin maissa, joissa kansalaisjärjestöjen rooli on ollut olematon eikä kansalaisyhteiskuntaa tässä mielessä ole ollut, korostetaan nyt niiden merkitystä ja tärkeyttä. Mallia etsitään EU-maista, suuresti myös Pohjoismaista. YK:n suurissa konferensseissa, viimeksi Johannesburgissa, kansalaisjärjestöjen roolia pidetään entistä keskeisempänä maiden ja maailman kehittymisen kannalta. Myös opetusministeriö on viimeisessä strategiaohjelmassaan esittänyt kansalaisyhteiskunnan vahvistamista keskeisenä tavoitteenaan.

Rauhajärjestöjen avustusta on lisättävä olenaisesti. Samassa yhteydessä olisi taattava Ihmisoikeuksien Liiton pitkäjänteinen rahoitus sekä irrotettava maamme ainoan Itämerikeskusten taustayhteisön, Itämerikeskussäätiön, rahoitus rauhantyon rahoituksesta erilliseksi, saman momentin sisällä tapahtuvaksi rahoitukseksi huomioiden, että Itämeren kansalaisjärjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintaa edistävän keskuksen toiminta on laaja-alaista ja kattaa mm. kulttuurin, tieteen, sosiaali- ja terveysalan, oikeusalan, turvallisuus- ja rauhanpolitiikan jne.

TAA 734/2003 vp — Ilkka Taipale /sd ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2004 talousarvioon momentille 29.90.50
lisäyksenä 200 000 euroa rauhantyön*

*edistämiseen ja lisää momentin peruste-
luihin maininnan, että määrärahasta
osoitetaan Itämerikeskussäätiölle
50 000 euron toiminta-avustus.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Ilkka Taipale /sd
Liisa Jaakonsaari /sd

Outi Ojala /vas
Osmo Soininvaara /vihr